

همایش بین‌المللی «چشم‌انداز امنیت و همکاری در قفقاز جنوبی ۲۰۱۰»

همایش بین‌المللی «چشم‌انداز امنیت و همکاری در قفقاز جنوبی ۲۰۱۰» توسط بنیاد مطالعات قفقاز (وابسته به دانشگاه تهران) و با همکاری برنامه اوراسیای مرکزی دانشگاه تهران در تاریخ یکشنبه ۱۶ اسفند ۱۳۸۸ (۶ مارس ۲۰۱۰) در تالار شیخ مرتضی انصاری دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران برگزار گردید. این همایش در قالب سه نشست با موضوعات و سخنرانی‌های زیر برگزار شد.

نشست اول: «قفقاز ۲۰۱۰ در راهبرد سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران»

✳ دکتر محمدباقر بهرامی سفیر جمهوری اسلامی ایران در جمهوری آذربایجان با اشاره به روابط رو به رشد جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان و نقش مثبت و فعال ایران در این حوزه، اظهار امیدواری نمود با همراهی جمهوری‌های آذربایجان و ارمنستان، بخشی از مناقشات منطقه حل و فصل گردد. همچنین نسبت به چشم‌اندازهای بهبود شرایط منطقه با ابتکار عمل‌های ایران ابراز امیدواری کرد.

✳ سید علی سقائیان سفیر جمهوری اسلامی ایران در جمهوری ارمنستان نیز ضمن اشاره به فعالیت‌های جمهوری اسلامی ایران در راستای گسترش صلح و تحکیم ثبات در منطقه قفقاز، تداوم این بحران‌ها را نتیجه نقش مخرب و دخالت‌های عوامل فرامنطقه‌ای ارزیابی کردند.

* دکتر علی‌رضا کسایی رئیس مرکز مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز وزارت امور خارجه، با ارائه تعاریف جامعی از مفهوم امنیت و تطبیق آنها با مؤلفه‌های موجود در قفقاز، بحران‌های این منطقه را مولود حضور و دخالت عوامل فرامنطقه‌ای ارزیابی نموده و راه برون‌رفت از این مناقشات را در گرو همکاری و گفت‌وگوهای طرفین درگیری و مشارکت فعال کشورهای منطقه دانست.

نشست دوم: «امنیت و همکاری در قفقاز ۲۰۱۰؛ تحولات جاری و بازیگران فرامنطقه‌ای»

* دکتر زردشت علی‌زاده روزنامه‌نگار مطرح و کارشناس مسائل سیاسی قفقاز، بنیان‌گذار حزب سوسیال-دموکراتیک جمهوری آذربایجان و عضو کلوب سیاستمداران جمهوری آذربایجان با ارائه مقاله «مناقشه‌ی قره‌باغ کوهستانی به مثابه یک ابزار ژئوپلیتیک» ضمن بررسی وضعیت موجود در دنیا و جنبش‌های جدایی‌طلب، مناقشه قره‌باغ را نتیجه رخدادهای پیش‌آمده در دوران شوروی و تداوم آن در بعد از فروپاشی شوروی دانسته و مسئله قره‌باغ کوهستانی را به مثابه یک ابزار ژئوپلیتیک مورد بررسی قرار داد.

* دکتر جواد وعیدی استاد دانشگاه شیراز نیز در مقاله خود با عنوان «بهبود روابط ترکیه و ارمنستان؛ اراده‌های داخلی و بازیگران خارجی» مطرح نمود که بازگشایی مرز ترکیه-ارمنستان یک نیاز دو طرفه برای طرفین (به دلایل مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی) است و تحقق این امر منجر به تقویت موضع ترکیه در قفقاز خواهد شد. ایشان تحولات قفقاز را حاصل رقابت‌ها و تعاملات روسیه و آمریکا در این منطقه دانست.

* حسن بهشتی‌پور کارشناس مسائل استراتژیک در مقاله خود با عنوان «تهدیدها و فرصت‌ها برای امنیت در قفقاز سال ۲۰۱۰» با ارائه تحلیلی از منطقه قفقاز که یکی از کانون‌های مهم مناقشات بین‌المللی محسوب می‌گردد و دارای شرایط بالقوه ناامنی است، هر

نوع پیشرفتی در بهبود اوضاع امنیتی قفقاز را منوط به مصالحه قدرت‌های بازیگر داخلی و خارجی در کنار اجرای اصلاحات سیاسی، اقتصادی در این منطقه دانست.

نشست سوم: « چشم‌انداز امنیت و همکاری در قفقاز ۲۰۱۰؛ فرهنگ، اقتصاد و انرژی »

* دکتر الهه کولایی استاد و مدیر برنامه اوراسیای مرکزی دانشگاه تهران در مقاله «نقش ج.ا. ایران در تحکیم ثبات و امنیت در قفقاز جنوبی» ضمن یادآوری اشتراکات فرهنگی، مذهبی، تمدنی و هم‌جواری جغرافیایی ایران با کشورهای قفقاز، از تحت تأثیر بودن تعاملات منطقه‌ای به عنوان یک گره مهم در گسترش روابط یاد کرد و برای بهبود شرایط همکاری، اولویت دادن به مؤلفه‌های فرهنگی و اقتصادی را یک راه برون رفت از بحران‌ها معرفی نمود.

* پروفسور گیا نودیا تحلیل‌گر سیاسی و استاد مدرسه بین‌المللی مطالعات قفقاز وابسته به دانشگاه دولتی ایلینا در گرجستان، در مقاله خود با عنوان «سیاست امنیتی گرجستان پس از جنگ با روسیه» با بررسی حوادث پیش‌آمده بعد از جنگ اوت ۲۰۰۸، این نظر را مطرح نمود که علی‌رغم پیروزی تمام‌عیار نظامی روسیه و شکست گرجستان در جنگ ۲۰۰۸، در سیاست‌های جغرافیایی این کشور هیچ‌گونه تغییری به وجود نیامده است. ایشان در بخش دیگری از سخنرانی خود بر این باور بود که بهبود روابط ترکیه-ارمنستان به تقویت موضع ترکیه در قفقاز منجر خواهد شد.

* دکتر بهرام امیراحمدیان کارشناس مسائل سیاسی و امور مربوط به قفقاز با ارائه مقاله «مناقشه قره باغ و چشم‌انداز جنگ در سال ۲۰۱۰»، مناقشات موجود در منطقه قفقاز را به سه دسته عوامل روانی-اجتماعی، اقتصادی، سیاسی-بین‌المللی تقسیم‌بندی نمود و با ارائه نمونه‌های عینی و بارز برای هر یک از این عوامل، قفقاز ۲۰۱۰ را آبستن تحولات جدیدی دانست.

* الگار ولی‌زاده کارشناس مسائل سیاسی؛ مدیر آژانس خبری بین‌المللی ریانوواستی در باکو با ارائه مقاله « قفقاز جنوبی و جایگاه آن در تحقق مهمترین طرح‌های انتقال حامل‌های انرژی » به بررسی تحولات قفقاز از منظر تولید و ترانزیت انرژی پرداخت و بر این باور بود با توجه به نیاز روزافزون کشورهای مختلف (همانند اروپا، هند، چین و...) منابع گاز قفقاز جنوبی در سال‌های آینده دست‌خوش تحولات جدی خواهد بود.

بنیاد مطالعات قفقاز

